

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.422/2013/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a **(ügyvédi iroda neve)** Ügyvédi Iroda (ügyintéző: **/pártfogó ügyvéd neve/** pártfogó ügyvéd) által képviselt I. r. és II. r. felpereseknek - a Dr. Nagy Géza ügyvéd által képviselt I. r., a dr. Szenté Andrea ügyvéd által képviselt II. r. és a dr. Nagy Géza ügyvéd által képviselt III. r. alperesek ellen tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2013. március 29. napján kelt 7.P.20.413/2012/35. számú rész- és közbenső ítélete ellen az I. és a III. r. alperesek 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbeezett rendelkezéseit **helybenhagyja.**

Megállapítja, hogy a felpereseket képviselő **/pártfogó ügyvéd neve/** pártfogó ügyvédmásodfokú eljárással kapcsolatos díját teljes egészében az I. és a III. r. alperesek egyetemlegesen kötelesek viselni.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperesek új lakásingatlanuk építési költségeinek finanszírozása céljából 2005. július 26. napján kölcsönszerződést kötöttek az I. és a III. r. alperesekkel, amelynek alapján az I. és a III. r. alperesek 11 450 000 Ft kölcsönt folyósítottak a felperesek részére. A szerződésben rögzítették a felek, hogy a kölcsön összegét a pénzügyintézet svájci frankban tartja nyilván, és a kölcsön devizaösszege a kölcsönadók által alkalmazott és a folyósítás napján érvényes deviza vételi árfolyamon került megállapításra. Az induló teljes hiteldíj mutatót (THM) évi 5,96 %-ban, az ügyleti kamat mértékét évi 2,49 %-ban, a kezelési költséget pedig évi 3 %-ban határozták meg. Egyidejűleg megállapodtak abban, hogy „a hiteldíj (kamatt és kezelési költség) változó mértékű, amelyet a hitelezők a

kölcsönszerződés fennállása alatt jogosultak egyoldalúan megváltoztatni..., ha a bankközi hitelkamatok, vagy a fogyasztói árindex, vagy a jegybanki alapkamat, vagy az állampapírok hozama, vagy a Hitelezők forrás-, valamint hitelszámla-vezetési költsége növekszik, vagy a lakossági hitelek kockázati tényezői a Hitelezőkre nézve romlanak." (II.3. pont). Tartalmilag ezzel a rendelkezéssel azonos módon szabályozta az I. és a III. r. alperesek - perbeli szerződés részévé vált - közös üzletszabályzatának II.5.2. pontja a hitelezők egyoldalú szerződésmódosítási jogát.

A kölcsön futamidejét a felek 20 évben, a törlesztő részletek számát 240-ben, az induló törlesztő részletet 331,75 svájci frank deviza eladási árfolyamon kiszámított forint ellenértékében határozták meg. Rögzítették továbbá, hogy a kölcsönadók az egyes törlesztő részletek fizetendő forintösszegét az általuk alkalmazott, az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyam alapján állapítják meg.

A kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg 48 740 svájci frank tőke, évi 2,49 % induló kamat és évi 3 % induló kezelési költség biztosítására a felek jelzálogjogot alapítottak, valamint elidegenítési és terhelési tilalmat jegyeztek be a felperesek ingatlanára a III. r. alperes javára,.

Az I. r. alperes 2006. január 4. - 2011. január 4-e között több ízben élt az egyoldalú kamatváltoztatás jogával, amelynek eredményeként az ügyleti kamat mértéke fokozatosan évi 5,49 %-ra emelkedett.

Az I. r. alperes - a III. r. alperes képviselőjében is eljárva - 2011. május 26. napján a kölcsönszerződést a felperesek szerződésszegésére hivatkozással azonnali hatállyal felmondta, és felszólította a felpereseket 68 446,79 svájci frank megfizetésére.

A III. r. alperes a kölcsönszerződésből eredő 69 131,52 svájci frank (15 174 369 Ft) összegű követelését 2011. évben a II. r. alperesre engedményezte, erről a felpereseket a 2011. június 8. napján kelt levelében értesítette.

A felperesek módosított keresetükben kérték, kötelezze a bíróság az I., a II. és a III. r. alpereseket egyetemlegesen 1 138 618 Ft megfizetésére. Keresetük indokolása szerint a perbeli kölcsönszerződés alapján általuk fizetendő törlesztő részletek összegét az árfolyam és az ügyleti kamat változása befolyásolta. Az árfolyamváltozásból eredő kockázatot megismerték, elfogadták, azonban a szerződés az ügyleti kamat mértékének változására vonatkozóan olyan általános szerződési feltételként meghatározott kikötést tartalmaz, amely tisztességtelen. Álláspontjuk szerint a szerződés II.3. pontjában foglalt egyoldalú szerződésmódosítási jog meghatározása sérti az objektivitást, a ténylegességet, az arányosságot és a szimmetria elvét, mivel az egyoldalú módosításra lehetőséget biztosító okokat csak példálózóan sorolja fel, nem határozza meg, hogy milyen kamatperiódusokat vesz alapul a kölcsönadó, továbbá hogy milyen módon és milyen alapadatok figyelembevételével, milyen számítási módszerrel változtathatja meg az ügyleti kamat mértékét. Véleményük szerint a kamat mértéke kizárólag a svájci frank LIBOR kamatának változása alapján határozható meg, így az általuk levezetett elszámolás szerint túlfizetésük keletkezett, amelynek visszafizetésére az alperesek kötelesek.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Pf.II.20.422/2013/3. szám

Az I. r. alperes védekezése szerint a szerződéskötéskor a III. r. alperes meghatalmazottjaként járt el, ezért nem vált a szerződés alanyává.

Az I. és a III. r. alperesek egyaránt hivatkoztak arra, hogy a szerződéskötés idején hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően kerültek meghatározásra az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő körülmények, ezért a szerződés tisztességtelen kikötést nem tartalmaz. Érvelésük szerint a hiteldíj egyoldalú megváltoztatásának jogát a felperesek maguk is elismerték azzal, hogy a havi törlesztő részleteket 2011. évig fizették. Hangsúlyozták, az egyoldalú kamatváltoztatást a szerződésben rögzített körülmények változásai indokolták, a PSZÁF által e tekintetben végzett vizsgálat jogszabálysértést nem tárt fel. Álláspontjuk szerint a szerződéskötés időpontjában a kamatemelés szabályai egzakt módon nem voltak meghatározva, ezért a Kúria 2/2012. (XII.10.) PK véleményében írtak a jogvitában nem alkalmazhatók, az abban kifejtett jogi álláspont a Kúria joggyakorlatot elemző csoportja vezetőinek nyilatkozatára figyelemmel a lakáscélú devizahitelekre egyébként sem irányadók. Rámutattak, a felperesek a szerződéskötést megelőzően általuk tett kockázatfeltárási nyilatkozatban tudomásul vették, hogy a deviza árfolyamának változása miatt a törlesztő részlet forintösszege előre nem állapítható meg.

A II. r. alperes - csatlakozva az I. és a III.r. alperes érdemi ellenkérelméhez - előadta, az engedményezés nem jelent alanyváltozást a kötelemben, így a szerződésbe nem lépett be, a felpereseknek vele szemben keresethatósági joguk nincs.

Az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletével a II. r. alperes ellen előterjesztett keresetet elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen a II. r. alperesnek 20 000 Ft perköltséget. Megállapította továbbá, hogy a felperesek, valamint az I. és a III. r. alperesek között 2005. július 6. - helyesen 2005. július 26. - napján létrejött devizában nyilvántartott lakáshitel kölcsönszerződés II.3. pontjában írt, a kölcsönadók egyoldalú hiteldíj változtatási jogára és az annak feltételeire vonatkozó rendelkezések érvénytelenek, a kölcsönszerződésből eredő elszámolás során nem alkalmazhatók, erre tekintettel a felperesek marasztalási keresetének jogalapja fennáll.

A határozatának indokolásában kifejtettek szerint osztotta a II. r. alperes védekezésében előadottakat, és jogviszony hiányában utasította el a felperesek II. r. alperessel szemben előterjesztett keresetét.

Rámutatott, a csatolt okiratokból egyértelműen megállapítható, hogy az I. és a III. r. alperesek együttesen nyújtották a kölcsönt a felpereseknek, így tévesen hivatkozott az I. r. alperes arra, hogy nem vált a kölcsönszerződés alanyává.

Megállapította, hogy a felek szerződése fogyasztási szerződésnek minősül, ezért arra a Hpt. 212. §-ának szabályai az irányadók.

Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szerződés II.3. pontja nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltaknak, a hiteldíj mértékének egyoldalú megváltoztatását lehetővé tevő feltételek és körülmények ugyanis példálózó jellegűek, azok nem tekinthetők részletesen meghatározottnak. Kiemelte e körben, nem derül ki a szerződésből, hogy milyen típusú bankközi hitelkamatok, mely állam jegybankjának alapkamat-változása az irányadó, továbbá az sem, hogy az állampapírok hozamának, a

milyen arányú és milyen mérvű változása adhat alapot az egyoldalú szerződésmódosításra. Erre tekintettel az I. és a III. r. alperesek javára egyoldalú szerződésmódosítási jogot biztosító szerződési kikötést jogszabályba ütközőnek, s ezáltal a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmisnek ítélte. Utalt arra, a Hpt. 213. § (1) bekezdése a megállapított hiányosságok okán a teljes szerződés semmisségét vonja maga után, a felperesek azonban a szerződés részleges érvénytelenségére hivatkoztak, ezért a Ptk. 239. § (2) bekezdése értelmében a szerződés nem dől meg, mivel az az érvénytelen rész nélkül is teljesíthető, az induló hiteldíj alapján ugyanis kiszámítható a felperesek ellenszolgáltatásának összege. Rámutatott, mivel a szerződési kikötés semmissége jogszabályba ütközés okán megállapítható, szükségtelen a kikötés tisztességtelenségének vizsgálata. Megjegyezte azonban, hogy az erre irányuló kérelem is megalapozott lenne. E körben utalt arra, a 2/2012. (XII.10.) PK véleményben foglaltak olyan jogviták tekintetében is irányadóak, amelyekre a korábban hatályos jogszabályi rendelkezések az alkalmazandók, ezért a vélemény megállapításai a perbeli szerződésre is vonatkoztathatók. Kifejtette, a perbeli általános szerződési feltétel tisztességtelen, mert tartalma a fogyasztó számára nem világos, nem érthető, az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei nem tételesen meghatározottak, az oklista csak példálózó jellegű felsorolást tartalmaz. Így a fogyasztó a felsorolás alapján nem láthatta előre, milyen feltételek teljesülése esetén, milyen mértékben kerülhet sor további terhek reá történő áthárítására.

Az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítélete ellen az I. és a III.r. alperesek éltek fellebbezéssel, kérve annak megváltoztatását és a felperesek keresetének elutasítását. Lényegében fenntartották az elsőfokú eljárásban kifejtett érdemi védekezésüket, kiemelve, hogy a felperesek a kockázatteltérő nyilatkozat aláírásával tudomásul vették a deviza alapú hitel felvételével járó kockázatokat. Részletezték a deviza alapú hitel forintthetelnél kedvezőbb feltételeit, hangsúlyozták továbbá, hogy az egyoldalú kamatmódosítást lehetővé tevő rendelkezések a Hpt. 210. §-ában foglaltaknak megfelelnek. Kiemelték, a jogalkotó a PSZÁF-re bízta az árazási elvek megfelelőségének és alkalmazási gyakorlatának ellenőrzését, ezért az elsőfokú bíróságnak az oklistával kapcsolatban be kellett volna szereznie a PSZÁF véleményét. Álláspontjuk szerint a PK vélemény az egyoldalú szerződésmódosítás feltételeit akkor tekinti tisztességtelennek, ha az oklistában meghatározott körülmények ténylegesen nem, vagy nem a körülmények változásának mértékében hatnak a kamatra, de nem ír elő olyan követelményt, hogy ezeket a változásokat számszerűsíteni is szükséges a szerződésben.

Hangsúlyozták, az oklistában felsorolt valamennyi tény hat a kamatra, illetve a költségre, e szempontból tehát az oklista megfelel a PK véleménynek. Utaltak arra, valamennyi kamatemelést alá tudják támasztani konkrét számokkal, az egyes kamatemelések minden esetben összhangban álltak a körülmények változásával. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben az oklista érthető, világosan meghatározott, átlátható, részben azért, mert olyan elemeket tartalmaz, amelyeket a jogszabály maga is nevesít, másrészt

pedig olyanokat, amelyeket az ügyfél is nyomon tud követni. Véleményük szerint a változó kamatozású kölcsön esetén a kamatemelést a megjelölt tényezők bármelyikének változása megalapozza, a lényeg az, hogy a tényleges változásnak arányban kell állnia a

- 5 -

Pf.II.20.422/2013/3. szám

kamatmódosítás mértékével. Kiemelték, a perbeli szerződés nem zárta ki azt sem, hogy a körülményváltozást az adós javára érvényesítse, ez meg is történt, amikor a gazdasági körülmények azt lehetővé tették.

Állításuk szerint az elsőfokú ítélet megállapításával szemben az oklista taxatív felsorolást tartalmaz, és megfelel az objektivitás követelményeinek is. Rámutattak, hogy az egyoldalú kamatemelés lehetőségét biztosító rendelkezésben foglalt feltételek gyakorlatilag megegyeznek a 275/2010. (XII.15.) Korm. rendeletben meghatározott feltételekkel, ezért ezek a rendelkezések a Ptk. 209. § (6) bekezdésében foglaltak alapján nem minősülhetnek tisztességtelennek.

Hivatkoztak arra, hogy az oklista valamennyi tényezőjének közös tulajdonsága, ha elemei változásának esetén a bank nem érvényesíti a változást a kölcsön kamataiban, fennállhat a veszélye annak, hogy a betétesek pénzeit nem tudják visszafizetni, mivel az eszközforrás szerkezetegyensúlya megbomlik. Részletesen elemezték az egyoldalú kamatmódosítást lehetővé tevő körülményeket. Kimutatást készítettek arról, hogy a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő árazási elveiknek megfeleltek a perbeli kölcsönszerződés során alkalmazott üzleti kamatmódosítások.

A másodfokú eljárásban előterjesztett fellebbezés-kiegészítésükben hangsúlyozták, a felperesek több hiteltípus közül választhattak, ezen belül választási lehetőségük volt a törlesztés formája, futamideje, devizaneme és az árfolyam-garancia igénybevétele kérdésében is. A kockázatvállaló nyilatkozatban tudomásul vették, hogy a törlesztő részletek összege az árfolyam és a hiteldíj változásának hatására jelentősen is emelkedhet.

Álláspontjuk szerint a szerződéskötéskor hatályos Hpt. 210. § (3) bekezdésében foglalt jogszabályi felhatalmazás alapján kiköthette a pénzügyintézet bármely szerződési feltétel ügyfélre kedvezőtlen egyoldalú módosításának jogát, a kikötés önmagában a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek, és a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet 1. és 2. §-aiban felsoroltak alapján sem tekinthető annak.

Kiemelték, a Hpt. rendelkezése csak azt írja elő, hogy a kölcsönszerződésben külön pontban kell rögzíteni azokat a feltételeket, amelyek bekövetkezése esetén lehetőség van a szerződés hitelező általi egyoldalú módosítására. A perbeli szerződés pedig ennek eleget tesz. A felek kölcsönszerződése által megjelölt makrogazdasági mutatók, azok változásának iránya az állami szervek nyilvános honlapján közzétetten elérhetők. Megismételték, a szerződés megkötésekor egyetlen jogszabály sem írta elő azt, hogy meg kellene határozni, pontosan melyik feltétel milyen mértékű változása mekkora kamat vagy költségváltozást fog eredményezni. Azt pedig a pénzügyintézetek sem láthatták előre, ma sem lehet kiszámítani, hogy a pénzpiaci gazdasági helyzet változása hogyan alakul.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletének helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **nem alapos**.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéletábra érdemi döntésével is egyetért, de az alábbiakban részletezett részben eltérő indokok alapján.

- 6 -

A másodfokú eljárás tárgyát kizárólag annak vizsgálata képezte, érvényes-e a perbeli szerződés alperesi pénzintézetek egyoldalú kamatmódosítási jogát biztosító rendelkezése. Tény, hogy a szerződéskötés időpontjában hatályos Hpt. 210. § (3) bekezdése lehetővé tette a kamat egyoldalú, az ügyfél számára kedvezőtlen módosítását, ha az a szerződésben - külön pontban - a pénzügyi intézmény számára meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére egyértelműen kikötésre került.

A Hpt. - perben irányadó - 213. § (1) bekezdés d) pontja az ilyen tartalmú szerződési kikötés érvényességi feltételül szabta azoknak a feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj - jelen esetben kamat - megváltoztatható. Nem vitás, hogy a PSZÁF felügyeleti jogkörében eljárva nem támasztott kifogást az érintett szerződési feltételeket illetően, ez a körülmény azonban nem teszi mellőzhetővé a szerződés vitatott rendelkezésének bíróság általi vizsgálatát. Egyrészt ugyanis a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése nem köti (Pp. 4. § (1)), másrészt az adott szerződési kikötés jogszabályi rendelkezéseknek való megfelelése kérdésében a bíróságnak kell állást foglalnia, ezért ezzel összefüggésben a PSZÁF véleményének beszerzése is szükségtelen.

Nem osztja ugyanakkor az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját, amely szerint a szerződésben feltüntetett ún. oklista csupán példálózó jellegű, és nem felel meg a részletes meghatározottság követelményének. A szerződés II.3. pontja taxatív (kimerítően) jelöli meg, hogy melyek lehetnek az egyoldalú módosítás, a kamatemelés lehetséges okai. Kétségtelen, hogy ezeknek az okoknak egy része viszonylag tág lehetőséget biztosít az I. és a III. r. alperesek számára az egyoldalú szerződésmódosítási jog gyakorlására, és ezért a megjelölt okok a fogyasztó számára nem nyújtanak kellő információt arra nézve, hogy a szerződés teljesítésével kapcsolatos terhei a szerződéskötést követően mikor, mennyiben és milyen irányban változhatnak. Ez azonban a részletes meghatározottság jogszabályi követelményén túlmutató, az érintett kikötés tisztességtelensége körében vizsgálandó kérdés. Az oklista tételes megjelölésével az alperesek eleget tettek a részletes meghatározottság követelményének, így a szerződés ez okból nem tekinthető érvénytelennek.

Helytállóan állapította meg viszont az elsőfokú bíróság, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás jogának perbeli módon történő kikötése tisztességtelen. A 2/2012. (XII.10.) PK véleményben megfogalmazottak a hatályos jogszabályi rendelkezéseken alapulnak ugyan, azonban irányadóak lehetnek olyan jogviták esetén is, amelyekre a korábban hatályos jogszabályi rendelkezések alkalmazandók. Ebből következően a szerződéskötés időpontjától függetlenül vizsgálható, hogy a vitatott kikötések a hivatkozott

PK véleményben, valamint a 93/13. EGK irányelvben rögzített alapelveknek megfelelnek-e, ezáltal tisztességesnek minősülnek-e.

A Ptk. 209. § (1) bekezdése generalklauzulaként fogalmazza meg, hogy tisztességtelen általános szerződési feltételnek az a kikötés minősül, amely a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

- 7 -

Pf.II.20.422/2013/3. szám

A kifogásolt feltétel tisztességtelen voltának vizsgálatakor a kikötéseket összességükben kell értékelni abból a szempontból, hogy a szerződéses jogok és kötelezettségek meghatározása során érvényesül-e a felek mellérendeltségének, egyenjogúságának elve. A pénzügyi intézmény ugyanis jogi értelemben nincs fölérendelve a kölcsönbevevőnek, következésképpen nem oktrojálhat számára indokolatlanul hátrányos feltételeket.

A Hpt-nek sem a szerződéskötés időpontjában, sem a jelenleg hatályos rendelkezései nem szabályozzák részletesen a kamatváltoztatás lehetőségét. A Hpt. vonatkozó szabálya keretjogszabály, amelyet a feleknek kell kitölteniük konkrét tartalommal a szerződésükben. Ez a konkrét tartalom minősülhet adott esetben tisztességtelennek. Az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kikötés különösen akkor tisztességtelen - feltéve, hogy nem ütközik jogszabályba -, ha nem felel meg bizonyos alapvető elveknek, így az egyértelmű és érthető megfogalmazás, a tételes meghatározás, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, az átláthatóság (transzparencia), a felmondhatóság és szimmetria elvének (2/2012. (XII.10.) PK vélemény 6. pont). Ezen elvek bármelyikének sérelme tisztességtelenné teszi az egyoldalú szerződésmódosítási jog kikötését akkor is, ha a többi elv érvényesülése biztosított.

Az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei akkor nem objektívek, ha a fogyasztóval szerződő félnek módja van a feltételek bekövetkeztét előidézni, abban közrehatni, a módosításra okot adó változás mértékét befolyásolni (2/2012. PK vélemény 6.c. pont). A perbeli szerződési kikötés az egyoldalú kamatváltoztatást lehetővé tevő okok között sorolja fel a hitelezők forrás- és hitelszámla-vezetési költségeinek a növekedését. Ezek olyan elemek, amelyek bekövetkezésére az alpereseknek ráhatásuk lehet, e költségnövekedéseket nem kifejezetten és kizárólagosan az érintett alperesek tevékenységétől független tényezők idézik elő. Következésképp az objektivitás elve nem érvényesül.

Az oklistával kapcsolatos további elvárás az átláthatóság (transzparencia) érvényesülése, ami megkívánja, hogy a fogyasztó előre fel tudja mérni, milyen feltételek teljesülése esetén, milyen mértékben kerülhet sor további terhek reá történő áthárítására. E követelményeknek a pénzintézet különösen akkor tud megfelelni, ha a szerződésben

pontosan meghatározza, mit tekint irányadó referenciakamatnak, szerepelteti a kamatperiódusokat, megjelöli azt a legkisebb kiigazítási értéket, amely alatt nem változtathatja az ügyleti kamatot és feltünteti azt a matematikai képletet, vagy algoritmust, amelyet a kamat, a költség és a díj módosításával összefüggésben alkalmaz (2/2012. PK vélemény 6.e. pont). A perbeli esetben sem a kölcsönszerződés, sem pedig az annak részét képező üzletszabályzat nem tartalmazza a fentieket, erre tekintettel a felpereseknek nem állt módjukban kiszámítani és előre kalkulálni az oklistában megjelölt egyes körülmények változásának a fizetési kötelezettségüket érintő konkrét hatását, másrészt leellenőrizni, hogy a hitelezők helyesen éltek-e a kamatváltoztatás jogával, azaz, hogy az oklistában szereplő feltétel bekövetkezte és a kamatváltozás mértéke egymással arányban áll-e. Ennek hiányában a perbeli szerződési kikötés lehetővé teszi a hitelezők számára, hogy a szerződés alapján gyakorlatilag bármikor tetszésük szerint megemeljék az ügyleti kamatot.

- 8 -

A fentiek alapján a további elveknek való megfelelés kimerítő vizsgálata nélkül is megállapítható az egyoldalú kamatváltoztatás jogát biztosító szerződési kikötés tisztességtelenség okán való érvénytelensége.

Téves az alperesek azon érvelése, hogy a perbeli kölcsönszerződés egyoldalú kamatemelés lehetőségét biztosító rendelkezésében foglalt feltételek a Ptk. 209. § (6) bekezdése szerint nem minősülhetnek tisztességtelennek, miután azok gyakorlatilag megegyeznek a 275/2010. (XII.15.) Korm. rendeletben meghatározott feltételekkel. A hivatkozott kormányrendelet ugyanis maga is keretjogszabály, amely meghatározza ugyan azokat a feltételeket, amelyek alapján a pénzügyi intézmény egyoldalúan módosíthatja a kamatot, de a felekre bízta annak a szabályozását, hogy az adott feltétel bekövetkezése mennyiben és hogyan hat a kamat változására. Ez a konkrét szabályozás (vagy éppen annak hiánya) pedig - amennyiben az az előzőekben írt elveknek nem felel meg - eredményezheti a szerződési feltétel tisztességtelenségét, következésképp érvénytelenségét.

Alaptalan az az alperesi hivatkozás is, hogy a perbeli kikötés tisztességtelensége a Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján nem vizsgálható. E rendelkezés szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatóak a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek. Az egyoldalú szerződésmódosítási jog nem a szolgáltatás és ellenszolgáltatás viszonyát érinti, hanem azt kell vizsgálni, hogy az önmagában is többletjogosultságot biztosító egyoldalú hatalmasság kikötése és gyakorlása a jóhiszeműség és tisztességesség követelményeit alapul véve milyen mértékben és milyen feltételek között indokolt, vagy indokolatlan. A Ptk. kizáró rendelkezése nem alkalmazható a fogyasztónak nyújtandó szolgáltatás díjai módosításának mechanizmusára vonatkozó valamely kikötésre (2/2012. (XII.10.) PK vélemény 4. pont)

Téves a kockázatteltáró nyilatkozat tartalmával kapcsolatos fellebbezési érvelés is. Az ugyanis a hiteldíj (kamat) változására vonatkozó kitélt nem tartalmaz, kizárólag a törlesztő részlet árfolyamváltozásból eredő módosulására nézve ad tájékoztatást.

A fellebbezésben felhozott további, a kamatmódosítási jog gyakorlásának megfelelőségére vonatkozó előadás relevanciával nem bír, az abban foglaltak vizsgálatára csak abban az esetben kerülhetne sor, ha a felek szerződése az egyoldalú kamatmódosításra vonatkozó érvényes kikötést tartalmazna.

Minderre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

- 9 -

Pf.II.20.422/2013/3. szám

Az I. és III. r. alperesek a másodfokú eljárásban pervesztesnek bizonyultak, ezért az ítéltábla megállapította (Pp. 87. § (2) bekezdés), hogy a felperesek képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díját a Pp. 78. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel teljes egészében az I. és a III. r. alperesek kötelesek megfizetni.

Szeged, 2013. november 12.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró